

XV

4

ДРАМСКА БАШТИНА

Култ
насл
Срби

Милорад М. Петровић

ЧУВАЊЕ МРТВАЦА

МУЗЕЈ ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ

МУЗЕЈ ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ

Библиотека
ДРАМСКА БАШТИНА

Коло 15, књига 4

Издавач:
МУЗЕЈ ПОЗОРИШНЕ УМЕТНОСТИ СРБИЈЕ
УСТАНОВА КУЛТУРЕ ОД НАЦИОНАЛНОГ ЗНАЧАЈА
11000 Београд, Господар Јевремова 19
e-mail: office@mpus.org.rs www.mpus.org.rs

Главни и одговорни уредник
Момчило Ковачевић, директор

Приредила
Александра Бјелић

Припрема за штампу
Светозар Ситанкић

ISBN 978-86-80629-95-7

Штампа: Службени гласник, Београд

Тираж: 300 примерака

Штампање завршено: априла 2017.

Реализацију Драмске баштине омогућило је
Министарство културе и информисања Републике Србије

Милорад М. Петровић

ЧУВАЊЕ МРТВАЦА

Приредила
Александра Бјелић

Београд, 2017.

НАПОМЕНА ПРИРЕЂИВАЧА

Приређивањем за штампу комедије *Чување мртџваца* аутора Милорада М. Петровића приређивач је настојао да остане веран рукописном предлошку. Измене се тичу само оних делова који су усаглашени са актуелном правописном нормом (писање великог слова, састављено и растављено писање речи, једначење сугласника по месту изговора и по звучности, употреба интерпункцијских знакова, итд.).

Оригинални рукопис је писан писаним словима ћирилице, црним мастилом и садржи одређене интервенције писане плавим мастилом и обичном оловком. Ово издање предвиђа основни вид текста, док су све измене дате су посебно у фуснотама. Оне се углавном тичу подвлачења дидаскалија у рукопису. Међутим једна од интервенција предвиђа други наслов овој једночинки – *Чување мртџваца* уместо *Вампир, шала у једном чину*. С обзиром на то да рукопис, према текстолошкој анализи припада аутору, приређивач је уважио поменуту измену.

На самом почетку текста налази се и ауторов упут одређеном „Бранку”: „Драги Бранко, ево ти овог списа-нија, ако ти ваља употреби. Можеш допричавати и изостављати”.

Милорад М. Петровић

ЧУВАЊЕ МРТВАЦА

ЛИЦА

МИЋАН, сеоско спадало

ЈАНА
СТАНА
ПЕЛА
ЈЕЛА
САРА
МАРА

бабе сеоске

СИМА, кмет

МАЋА, пандур

Дођађа се ових дана у једном нашем селу.

Позорница. Просја соба. У дну вратића десно у другој кулиси прозор. У дну десно и са сјапане јо једна клуја. Између клуја једна јроножна сјаолица и на њој бардак. Лево јросјаја слама, јреко сламе ћилим на чему лежи мјава мајка Мићанова, јокривена ојаја ћилимом. Чело њене главе ујаљена свећа, која је мала и убрзо ће да дођори. Повише мјаваца (вамјаира) седи Мићан, заронио руке у шаке¹ и чеја јојгледа на бабе, кад оне јају ракију из бардака.

¹ Аутор је овде, вероватно, хтео да напише „главу у шаке”.

Прва појава

Све бабе належле на мртџаца и кукају

ЈАНА

Јаој, Смиљо!

СТАНА

(Грува се у ѓруди)

Ко ће тебе, Смиљо...

ПЕЛА

Дочекати, слатка сестро, моја!

САРА

Је л' те жао, Смиљо?!

ЈЕЛА

Куд си ми се отпремила?!

МАРА

(Пољледа на бардак)

Јеси л' ми се причестила?!

ПЕЛА

Јој... Дивна ти си, друго!

МИЃАН

(Брише сузе једним ђешикиром, ѓрилази бабама и једну ѓо једну одваја и диже од мртџаца)

Батали, тетка... Немој, стрина, немој молим те! 'Ајде одморите се мало... Седните...

СИМА КМЕТ

(Саучесївујући)

Шта ћеш му, сви ћемо тим путем. Бог дао, Бог рек'о и да умре. Тхе... И наживела је се сиротица. Поштено живила, поштено умрела, па шта ће... Само да беше срећна да обући ово дете.

(Показује на Мићана)

Него...

(Седа на клуџу)

Здравља, Боже!

МИЋАН

(Узима бардак и служи кметџа)

Дела, ч'а Симо, мојој мајци за душу. Она је мене родила и од оволико...

(Сїисне и љокаже љесницу)

Однеговала...

СИМА

(Узима бардак)

За покој душе сироте Смиљане. Бог да јој душу опрости и помилује. Охо... Ранковача...

(Уїиїно)

Нова?

МИЋАН

Надао сам се овом случају, па сам баш пре неки дан испек'о једно два казана.

СИМА

А угођена... Знаш...

(Оїеї љїје)

Десет гради, једанаест... Дванаест... Ту је...

(Даје бардак Пели)

Дела, прија Пело.

ПЕЛА

(Узима бардак јецајући)

Ране моје... Зар ми је до ракије... Да је она јадница жива па и да пијем.

(Пије и позадуго задржи бардак на усџима, а кад га одујми она се сџиресе)

Да је жива јадна...

(Даје бардак другој жени до себе)

ЈЕЛА

(Јецајући)

Ништа нисам окусила од јутрос... Јадна, друго моја!

(Погледа на мрџваца)

И ти ниси...

(Пије, пошџо се наџије жруне се у џрса и полейџи мрџвацу) Јој, сестро слатка!

СВЕ БАБЕ

Ју... Ју... Ју... Искида се жена жива...

(Задржавају је сви)

СИМА

Шта ти је, Бога ти, јеси луда?

ЈЕЛА

(Оџима се)

Пусти те ме да се сита исплачем... Пустите ме...

СИМА

Бидни паметна, па немој жалостити ово дете... Зар не видиш како је скончао и он као Вејка...

ЈЕЛА

(Зажрли и љуби Мићана)

Слатко моје дете, ко ће тебе разговорити.. Ко ће те помиловати...

Ране моје...

(Одвоји се од њега и седне)

МИЋАН

(Плаче и брише сузе њешикиром)

Јој, Најо!

МАРА

(Теши ја)

Ђути, чедо моје, твоја наја је лепо дочекала. Порастао си, хвала Богу, имање ти није упропастила. Није те оставила да под туђим кровом скапљеш. Пшенице, хвала Богу, имаш доста, кукуруза доста, шљива доста, имаш и старије... Опет ће ова кућа певати.

(Пије ракију из бардака и сћреса се)

Не бери бриге... Ми, матори, ми и јесмо за смрт.

(Додаје Сари бардак)

САРА

(Пије)

Море, чим претури човек педесет година, треба сикиру па у чело туп!

(Наagne ојет̃ бардак)

Туп! Па нек липше... Зар је ово живот кад се остари?

(Ојет̃ њије)

Ово је мука!

СИМА

Ја!

(Усћаје)

Него да врднем ја мало до села, послови су, зар је један, а ви Бога вам немојте остављати ово дете са овим мрцом само... Него поседите, па која може нека и преноћи...

СВЕ

Не бери бриге... Како би ти... Зар ми прве комшије... И Бог зна како...

САРА

(Даје кмеј̃у бардак)

Дела мало за успут...

СИМА

(Прима бардак и њије)

Е, кад ти, прија Саро, велиш...

(Сјусији бардак на сјолицу)

Е сад уздрављу, па, чујеш, пазите немој да... И после тога, преседите ту.

(Све бабе исјираије кмеија до враија, а Сара за њо време кришом нагне бардак и исјије, њошом га мућне и мимиком њокаже како у њему нема нишија, кад се оне бабе окрену)

САРА

(Да би забашурила њираџ)

На кмету крчма!

ЈАИА

Има је дао је Бог... Зар нам је сада до ракије...

МИЋАН

(Узме бардак и изађе најоље да донесе)

Сад ћу ја, час посла! За покој душе моје мајке...

САРА

Јаој слатко моје дете, да ли ће мене поштовати тако моја деца...

СВЕ БАБЕ

(Кад изиђе Мићан њљуцну жељно њри њомисли да ће сад доћи ракија)

МАРА

Добро ово дете... Биће домаћин да га неће бити ласно.

ПЕЛА

Па све збринуо, савршено све...

ЈЕЛА

Убио га Бог, што се потриви пост, а могле смо једну јаловицу да покркамо.

СТАНА

Овако само пасуља...

ЈАНА

Море, и пасуља и пилава, и к'омпира и купуса, па мало погаче, мало пројице...

САРА

Мало раки'це...

ЈАНА

Тек шта је дао Бог.

МАРА

Одужале ноћи, мислим као о чуду како ћемо целу целцату ноћ преседети!

ЈАНА

Па мењаћемо се – три нек' спавају, три нек' седе, има мало и раки'це, нећемо бити залудне.

Друга појава

МИЋАН

(Долази, доноси бардак и сѣушѣа ѿ на сѣолицу)

Е, дела сад, ево натоцио сам тазе...

(Бабе узимају и редом ѿију. Како се која наѣије, она се сѣиресе)

ЈАНА

А што ти, дијете, не сркнеш мало, узми, поврати се, жива си душа...

МИЋАН

Хе, пи'те ви, мени није ни до чега... Него...

(Погледа на свећу која догорева)

Ово канда нестаје свеће, а Маше још нема из чаршије, откад сам га послао... Него...

(Сеиш се)

Моћи ће и ово да послужи док не дође свећа.

(Узима лампу, ујали, и меће чело ђлаве мајерине месџо свеће)

ЈАНА

Грејота, слатко моје дете... Грејота.

СВЕ БАБЕ

(Врће ђлавом и љију редом)

МИЋАН

Још већа грејота да нема ништа.

МАРА

Све је то Божије светило.

САРА

(Мућка бардак)

Свеједно, мет'ите јој вала сад и овај бардак чело главе, па ништа.

ПЕЛА

(Наићегне ракију ља ѓрцајући)

Освапили би се да јој се јадници нађе на оном свету.

ЈЕЛА

(Тешко истио ѓрцајући)

А није га јадница испуштала из шака...

(Мућне ља ља љошћо види да нема нишћа у бардаку, љружа ља Мићану)

На, дијете, прихвати се мало...

МИЋАН

(За себе)

Ха, ха!

(Узима бардак)

Чек, чек, баба Јело, овде и нема ништа, сад ћу ја часком...

(Одлази да донесе ракије)

САРА

(Грца кроз љлач)

Слатко моје дете! Како је послушан!

СВЕ БАБЕ

Слатко моје дете!

(Дижу се и одлазе, ља налећну на мрћиваца и кукају)

ЈАНА

Јаој, Смиљо, ране моје!

СТАНА

Кукавице сиња, шта учини!

ПЕЛА

(Грува се у жруди)

И ником не каза!

ЈЕЛА

Јој! Што те нема! Што те нема!

САРА

Да видиш, да чујеш!

МАРА

Је л' те жао, је л' те жао... Што нас све остављаш?

Трећа појава

МИЋАН

(Улећии усїлахилено)

Немојте ако Бога знате, ноћ је... Недоба је... Није му време!

СВЕ БАБЕ

(Скоче кад ђа уґледају и ѿруже руку за бардак, само Сара осїјала на мрївацу јецајући)

Јаој мене... Да видиш, да чујеш!

Четврта појава

Маша и осїјали

МАША

(Појави се на враїиима, ѿводи се, у руци држи свећу – ѿлаче)

Да видиш... Да чујеш...

МИЋАН

(За себе)

И овај се уредио!

МАРА

Пали свећу, сине!

(Пије ракију)

МАША

(Заборави се)

Пали свећу, гаси цреп!

(Пружа свећу Мићану)

МИЋАН

(Прима свећу)

Нека, нека док догори лампа. Дуга је ноћ, изгореће и она...

МАША

(Седа. Мићан му даје бардак)

МИЋАН

Дела, поврати се мало, намучио си се болан...

МАША

Ја сам се већ повратио и посуватио.

(Пије)

Хо, хо, мученице, мученице, докле ћеш ме мучити!?

(Нагње бардак и дуго га држи на усџима, мућне га и прислуша, заџим оџеџ нагње џа џружи Мићану)

На дер, Мићане, па дотур' де' још мало!

МИЋАН

(Узме бардак и оде да донесе још ракије)

Сад ћу ја то, деда Машо!

СВЕ БАБЕ

(Задовољно се згледају и џљуцну)

МАРА

(Погледа на Сару)

Ју, ова јадница заспала! Дижите је жене да не пуца и та брука!

(Јана, Сџана, Пела, Јела и Мара дижу Сару)

МАРА

Препукло јој срце јадници.

САРА

(Мамурно џрља очи, седа на клуџу и бунца)

Да видиш, да чујеш...

МИЋАН

(Улази и доноси бардак и сџуџџа на сџолицу између клуџа, џа седа на своју сџолицу и зарије у руке главу)

САРА

(Прва дохватају бардак, нагну и сусути)

Ох, да се повратим мало.

МАРА

(Такође пије)

Да се и ја повратим.

ЈАНА

(Пије)

И ја... И ја...

МАША

(Дрема, ња се ширне)

И ја... И ја...

(Дохватају бардак)

МИЋАН

(Привидно јако уздише и зева)

МАРА

Јој ово ће дете пропасти! Мићане сине, иди па мало прилегни, па се одмори. Ми ћемо седети не бригај...

ЈАНА

Иди, чедо моје, уморан си...

МАША

(Једва намеће језиком)

Пре... Пре... Легни мало.

МИЋАН

Кад ви велите, онда да идем. Завртиле ми се очи па једва гледам...

*(Оде)**(Све бабе и Маша задовољно пијуцкају и додају бардак)*

МИЋАН

(Враћии се, и донесе још један бардак ракије, ња сјусиши код њих)
Нек' вам се нађе, дуга је ноћ.

ПЕЛА

Дуга... Дуга... Царева година... Нек' се нађе...

МИЋАН

(Оде)

Ја само да одбијем један откос...

ЈЕЛА

Ја друге, ако смем рећи, морам мало да прилегнем.
(Узме и њије ракију, ња лежне на њод)

САРА

Бога ми и ја одох сад.
(И она нагне бардак и лежне)

МАША

Ја ионако већ ништа не видим...
(Пије и лежне)
(Остјале бабе седе и њијуцају и једна њо једна лежну)

ЈАНА

Да прокућамо по мало. Гре'ота од самог Бога да сву ноћ бленишемо.

МИЋАН

(Извирује њолако на враћа у собу)
Готове су, сад ће заспати к'о поклане.
(Бабе хрчу и ѡржу се у сну, Сара дохваћи бардак који јој је близу и мало нагне, а зашћим засћи; Пела дохваћи дрући бардак и ѡакође њије а зашћим засћи. Мићан нейресћано жледа)

МАША

(Бунца)

Ја сам ти власт, јес' разумно... Кмет... Кмет! До – бра!

МИЋАН

(Улази полако и уноси кудељу и врећено)

Сад ћете ви поиграти ситан камен до камена, почекајте само мало.

(Дохваћи мртваца и мейне га уза зид да седи. Заћим му задене за појас кудељу, а у руку мейне врећено)

Тако! А сад...

(Оде најоље и донесе један коноџац, уйреде га, ња њочне шући бабе и Машу)

На ноге! Устај бре! Вампир! Вампир!

(Бабе и Маша скоче кад угледају вампира, њочну да се деру, нагну на враћа и заглаве се, ња једно преко другог побегну. Најољу се чује дерњава и преишурање)

КМЕТ

(Појави се на враћима)

А власт?

(Раздере се)

А, јаој, вампир!

(Побежне)

МИЋАН

(Пакосно и смијући се)

Вампир ја, кад хоћете ви да испијете сву Мићанову ракију. Нема муле ни код баба Јуле!

ЗАВЕСА

ПОГОВОР

Драмски тест *Вамѿир*, шала у једном чину написао је Милорад М. Петровић у историји књижевности познат као Сељанчица. Он је рођен 1875. године у Великој Иванчи, а умро 1921. године у Београду. Био је песник, позоришни и прозни писац. Радио је као учитељ у Алексинцу, али и по разним шумадијским селима и у Београду. Године 1902. објавио је прву песничку збирку *Сељанчице*, по којој је и добио надимак. Према његовим песмама компоноване су мелодије за соло певање и за хор. Писао је и децју поезију. Објавио је четири позоришна комада од којих су најпознатији *Чучук Сѿана* и *Младосѿ*. Бавио се и преводјењем са словеначког и бугарског. Драму, која је предмет нашег истраживања, написао је 1905. године и не постоје подаци да је икада играна на сцени. Њен рукопис сачуван је у Музеју позоришне уметности у Београду под сигнатуром А/Р 50, 6L, IV 9539-6. Текст је писан писаним словима ћирилице, црним мастилом и садржи одређене измене писане плавим мастилом и обичном оловком.

Радња драме се догађа ових дана (1905. године) у једном нашем селу. Наиме, на дан смрти бабе Смиљане, мајке локалног „сеоског спадала” Мићана, окупљају се бабе из села да обаве потребне посмртне обреде чувања мртваца на одру. Том приликом, јако жалећи за преминулом комшиницом, редом пију ракију за покој јој душе, по неколико пута заредом, коментаришући успут како је права штета што је сахрана „на пост јер су могли заклати коју јаловицу”. Мићан све то слуша и све време из подрума

доноси још ракије коју бабе здрушно пију. Пада ноћ и оне се договарају на смену да чувају покојницу јер морају се мало и одморити. Међутим, једна по једна, полако тону у сан. Мићан тада, наслања своју покојну мајку на зид и ставља јој у руке преслицу и вретено и почиње да виче да се повампирила. Све бабе почињу у паници да беже, а он оставши сам, коментарише како им тако и треба јер су хтеле да му попију сву ракију коју је пекао за зиму.

Детаљнија анализа ове драме, из перспективе фолклорног предлошка лика вампира и улоге „лажног вампира” у комичком заплету и типу комике у њој, представљена је у радовима „Лажни идентитет вампира у српској драми XIX и XX века” и „Фолклорни мотив вампира у српској драми XIX и XX века”². Овде ћемо дати само кратку анализу.

Лик вампира, који се темељи на фолклорним представама о овом демонском бићу, у драми се користи за изградњу заплета, али његов лажни идентитет употребљава се и као начин за разрешење драмске ситуације. Наиме, начин постанка, место и време појављивања „повампиреног” верно следе фолклорни предлошак.

У драми *Чување мртваца* бабе, које су бделе над покојницом, истински су се уплашиле и поверовале да се увампирила јер је у једном тренутку свећа која је стајала чело главе покојнице догорела. Немајући другу при руци,

² Бјелић, Александра, „Лажни идентитет вампира у српској драми XIX и XX века”, *Научни састајник слависта у Вукове дане*, 45/2, Београд: Међународни славистички центар, 2016, стр. 565–574; Бјелић, Александра, „Фолклорни мотив вампира у српској драми XIX и XX века”, у: *Philologia Mediana*, год. VII, бр. 7, Нипп: Филозофски факултет, 2015, стр. 387–406.

њен син Мићан пали лампу и ставља је уместо свеће. „Ово канда нестаје свеће, а Маше још нема из чаршије, од кад сам га послао... Него... (*Сетии се*) Моћи ће и ово да прислужи, док не дође свећа (*Узима лампу, ућали, и меће чело главе мајтерине месџо свеће*); ЈАНА: Грејота је слатко моје дете... Грејота”. Да је грех умрети без свеће, то се види из санкција које иза тога долазе: „ко умре без свеће може се повампирити”³. Као још један вид нарушавања посмртних обреда Дагмар Буркхарт наводи и **претерано** жаљење за умрлим које узнемирава покојника и изазива његов повратак⁴. Трагове овог веровања у спреси са табуом ћутања у глуво доба, такође срећемо у овој комедији. Наиме, бабе, сетивши се у **разговору** да су, између осталог, дошле да жале **другарицу**, почињу симултано да наричу све гласније и жалије. Тада их опомиње њен син да то не чине у толикој мери – „Немојте ако Бога знате... Ноћ је... Није му време”. Овде је јасно уочљив пишчев принцип постизања смешног употребом комбинације комичног карактера и карикатурирања. Наиме, сеоске бабе, које су по потреби и локалне нарикаче, своју улогу обављају по аутоматизму, што је и схватљиво јер њихова жалост није одвећ лична, већ условљена контекстом. Ипак, њихова склоност „раки’ци”, која им је на неки начин лични мотив за долазак и коју безскрупулозно траже од ожалашћеног сина покојнице, постаје и разлог за *одурачивање* на које се одлучује унесрећени Мићан како му не би попиле сву

³ Чајкановић, Веселин. „Мит и религија у Срба”. Београд: СКС, 1973, стр. 187.

⁴ Буркхарт, Дагмар. „Веровања у **вампире** у југоисточној Европи”, *Расковник*, 1993, XIX бр. 71–72, стр. 70.

ракију. Паралела оваквом сижеу може се срести и у шалљивим народним приповеткама.

Ипак, чињеница је да ни ова драма на сцену не изводи вампира као демонско биће, већ је у питању човек који се прерушава у њега. Тип карактера коју наш лажни вампир има у драми у свом основном је виду је „алазон” – неко ко се претвара или покушава да буде више од онога што заправо јесте, превртљивац⁵. А његова функција је да тај „лажни идентитет” искористи за постизање неког личног циља, путем обмане и лажи. Ипак лик лажног вампира у овом случају користи се за неке „праведније” циљеве. Мићан, сеоско спадало, прозревши намеру сеоских баба да смрт и посмртне обреде искористе као идеалну прилику да се опијају, одлучује се за нешто радикалнији и дегутантнији начин како да их у томе спречи. Онако уснуле и већ под дејством алкохола плаши их вичући на сав глас како се његова мајка повампирила: „МИЋАН: (*Улази ђолако и уноси кудељу и врејено*) Сад ћете ви поиграти ситан камен до камена, почекајте само мало. (*Дохваћим мрјиваца и мејине ѓа уза зид да седи. Заћим му задене за ђојас кудељу, а у руку мејине врејено*) Тако! А сад... (*Оде најоље и донесе један коноџац, ујреде ѓа, ђа ђочне ђући бабе и Машу*) На ноге! Устај бре! Вампир! Вампир! (*Бабе и Маша скоче кад уљедају вамџира, ђочну да се деру, нађну на враџа и зађлаве се, ђа једно ђреко друђођ ђобеђну. Најољу се чује дерњава и ђрејџурање*) КМЕТ: (*Појави се на враџима*) А власт? (*Раздере се*) А јаој вампир! (*Побеђне*)

⁵ Фрај, Нортон, *Анаџиомија криџишке*, Нови Сад: Orpheus/Нолит, 2007. стр. 51.

МИЋАН: (*Пакосно и смијући се*) Вампир ја, кад хоћете ви да испијете сву Мићанову ракију. Нема муле ни код баба Јуле!”. Треба нагласити и да „вампир” у овој драми није активан јунак, већ само начин, мотив који Мићан користи за своје циљеве.

На први поглед овакав поступак делује можда немотивисано и збиља претерано, чак гротескно. Ипак, имамо ли у виду сам контекст, и место и време одигравања ове једночинке, чињеницу да је Мићан управо остао без мајке и голи механизам делања жена које у једном таквом тренутку показују крајњу неосетљивост и бахатост, којима је једини циљ да попију што више „добре ракије”, овакав његов поступак доима се легитимно.

Несумњиво је да и ова једночинка у контексту и свих осталих драма са ликом лажног вампира из периода XIX и XX века користи овај начин за својеврсну критику друштва, његове површности, неосетљивости и небриге за појединца.

Александра Бјелић

CIP – Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије

821.163.41–2

ПЕТРОВИЋ, Милорад М., 1875–1921

Чување мртваца / Милорад М. Петровић ; приредила
Александра Бјелић. – Београд : Музеј позоришне уметности
Србије, 2017 (Београд : Службени гласник). – 23 стр. : 15 см. –
(Библиотека Драмска баштина / [Музеј позоришне
уметности Србије] ; коло 15, књ. 4)

Тираж 300. – Стр. 49–53: Поговор / Александра Бјелић.

ISBN 978–86–80629–95–7

COBISS.SR-ID 231533324

Библиотека
ДРАМСКА БАШТИНА

ПЕТНАЕСТО КОЛО

Књига 1

Милован Глишић, Миливоје Кнежевић
ЧУДО У ЗАРОЖЈУ

Књига 2

Душан Стевовић Јазмин
ВАМПИР

Књига 3

Веља
ВАМПИР
СТРАШНА ИГРА У ЈЕДНОМ ЧИНУ

Књига 4

Милорад М. Петровић
ЧУВАЊЕ МРТВАЦА

Књига 5

Јожеф Сигети
ВАМПИР И ЧИЗМАР